

תורת

פרקים אישיים
מלוקטים מכתבי

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

הגיונותי הנם מגיגים רחבים, בשפה פרוזית להביעם בל-אוכלה. שלא בטובתי הנני מכרח להיות משורר, אבל משורר חפשי. לא אוכל להיות קשור לנחשפים של המשקל והקרוז. הנני בורח מן הפרוזה הפשוטה מפני הכבד שיש בה, מפני צמצומה, ולא אוכל להכניס את עצמי בצמצומים אחרים, שאולי הנם יותר גדולים ומעיקים מהמועקה של הפרוזה, שממנה אני בורח.

10

יצירתי זורמת כמעניי מיים, מפה גלים היא, תוססת תמיד, מזלת פלגים יבלי מים. גאון נשמתי בקרבי תמיד חי ופועל. השקפתי, המלאה אור קדש, מתרחבת היא והולכת. הנני קרוא לאמץ ולגבורה, ולחזק ולאמץ לב כל

ליקט וערך
רן שריד

הזורמת, ההולכת קוממיות, הצוערת בגאונה מצעדי ענק, ורצה כגבור לרוץ ארח.

11

כמה מחשבות נחנקו בכל משך הזמן שלא כתבתי שום דבר של רעיון. אמןם מנחות הנה בנודאי בתהום הנשמה, לא נאבדו מן המציאות, אבל המים צריכים הם תמיד להדלות, להוציא מהם תועלת, להשקות המון רבה, והמחשבות צריכות לשטף, להיות מוצאות מן הכח אל הפעל. "כתב חזון ובאר על-הלכות".

12

זמן רב נכסו מחשבותי הפנימיות ורגשותי במעמקי הלב, לא יצאו החוצה ולא באו לכלל בטוי, מפני סבוכי תהו, ומפני טרדות מעשיות

נחשלים. תפלתי ממקור נשמתי היא הולכת, גדולה היא ומלאה גאות ד'.

13

הלב הומה לחדש, לחדש בלא הרף, לחדש באפן זולף ושוטף, מפני שקד הוא הטבע של הנשמה, שתהיה שוטפת פנחל. ומי מעפב? הקדמות, ידיעות, הצעות, הסכמות. כל אלה הם דברים של צדדיות, שבשום אפן לא יוכלו לעפב את מרוץ הרוח. ולא עוד אלא שהרוח בשיא גליו לא יוכל כלל להיות מתעפב אל אלו הקנינים ביותר, עד שעל פיהם דוקא יבסס את מפעלו. הוא מכרח להניע את סערוותיו, הוא מכרח לדחף את שמשותיו וכוכביו הטוענים עולם ומלאו, נדורשים תנועה תכופה ומרוצה מהירה, באין הרף, באפס מעצור ומניעה. הבו גדל ליצירה

וְלַמּוּדִים שׁוֹנִים. אֲבָל דְּחִיקַת הַנְּשֻׁמָּה גוֹרָאָה
הִיא, וְהִנְנִי מוֹצֵא אֶת עֲצָמֵי כְּבֹד מְכָרָח לְהַבְיַע
אֵיזָה דָּבָר, מִתּוֹךְ הַלְחִיצָה הַרוּחָנִית. "קָרָאתִי
מִצְרָה לִי אֶל-ד' וַיַּעֲנֵנִי".

○

לְבִי הוֹמָה בְּקִרְבִי עַל כָּל אֵלֶּה הַמַּחְשָׁבוֹת
הָאֲצִילִיּוֹת, הַגְּנוּזוֹת בְּלֵב פְּנִימָה, שְׂאִינִי מוֹצֵיא
אוֹתָן מִהַעֲלָם אֶל הַגְּלוּי, נִהְלֵא הֵן הֵנָּה
מְרַגְלִיּוֹת טוֹבוֹת מְאוּצֵר הַנְּשֻׁמָּה, הַעוֹלוֹת
לְמַעַלָּה בְּעֶרְכֵן מִכָּל דְּבָרִים שֶׁל חֲדוּשׁ
וְהַתְּפִלָּסּוֹת עֲשׂוּיָה עַל-יְדֵי עֵמֶל הַשֶּׁכֶל וַיְגִיעַת
הַמַּחְשָׁבָה.

○

הָאֲכֹזְרִיּוֹת עַל הַיְלָדִים שֶׁל הַרוּחַ
שֶׁהוֹלְכִים וְנֶאֱבָדִים, מִפְּנֵי שְׂאִינִי מִחִיָּה אוֹתָם

דס

עֲסוּק בְּלוֹ בְּתַכְנִים שֶׁהֵם אֵינָם עֲצָמֵיּוֹתָה שֶׁל
עֲרִיגַת נִשְׁמָתִי. רַק שׁוֹב אֲשׁוּב אֶל אוֹתוֹ [הַתְּכַן]
הַפְּנִימִי הַטְּהוֹר, אֲשֶׁר רוּחִי בְּקִרְבִי תָּמִיד תִּשְׁחַר
אוֹתוֹ. "וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם, וְאֶרְשָׁתִּיךָ לִי
בְּצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט, וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. וְאֶרְשָׁתִּיךָ
לִי בְּאֵמוּנָה וַיְדַעַת אֶת-ד'".

○

מָה אוֹכַל לַעֲשׂוֹת עִם הַמַּחְשָׁבוֹת הַשׁוֹטְפוֹת.
לְבִי דוֹאֵג עַל אֲשֶׁר הֵן אֵינָן נִכְתָּבוֹת, עַל אֲשֶׁר
הֵן אֵינָן נִחְרָתוֹת וּמִתְגַּלְמוֹת. דוּמָה לִי כְּאֵלוֹ הֵן
פּוֹרְחוֹת לְרוּחַ. אֲבָל אִם אֲנֹסֶה לְגַלְמָן, הָאוֹכַל?
הֵיִשׁ לִי כִטוּי עַל אוֹתָם צִיּוּרֵי הַנְּפֶשׁ הַפְּנִימִיִּים,
שֶׁהֵם הֵם הַמּוֹעֲזֵעִים אוֹתִי, וְהֵם הֵם הַדּוֹרְשִׁים
מִמֶּנִּי אֶת הַתְּגַלְמוֹתָם? וְכִי כֹּל אֲנִי לְמִלְאוֹת
אֶת חֲפָצָם שֶׁל בְּנֵי רִשְׁף הַלָּלוּ? עַל זֶה מְכָרָח
אֲנִי לְהִשְׁיֵב לֹא וְלֹא. וְאִם אֲבוֹא לְמִלְאוֹת אַחֲרֵי

דס

לְהַלְבִּישׁ אוֹתָם בְּבִטּוּיִים הַרְאוּיִים לָהֶם,
שְׂיֻכְלוּ עַל-יָדָם לְהַתְּגַלּוֹת בְּכָל הָאִפִּי שֶׁלָּהֶם,
אוֹתָהּ הָאֲכֹזְרִיּוֹת הִיא מְמַרְרַת אֶת לְבִי,
וּמְמַלְאָה אוֹתִי לְאוֹת רוּחָנִית וְקֶצֶף נִפְשִׁי גָדוֹל.
זֶהוּ הַד הַקּוֹל מִה"אֵוִי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מְעַלְבוֹנָה
שֶׁל תּוֹרָה", הַיּוֹצֵאת בְּכָל יוֹם מִהַר חוֹרֵב, אֲשֶׁר
כָּל אִישׁ שׁוֹמֵעַ אֶת שְׁמֵעָה בְּמִשְׁכִּיּוֹת לְבוֹ,
וְהַכֹּל תְּלוּי עַד כְּמָה עֵמֶק הוּא הַרְשֵׁם הַנִּשְׁאָר
מֵאוֹתָהּ הַשְּׂמִיעָה. אָמֵנָם הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּאֵה
מִתּוֹךְ הַקְּשָׁבָה זו, וְהַרְחֵמִים הַרְבִּים עַל
הַמַּחְשָׁבוֹת הַנִּחְנָקוֹת הֵם יְבִיאֻנִי לְתְּשׁוּבָה,
לְזִרְיוֹת פְּנִימִית, לְכִטְא בְּהַרְחָבָה, בְּדִיקָנוּת,
בְּפִרוּט, אֶת אֲשֶׁר תְּצַמִּיחַ נִשְׁמָתִי בְּכָל עֵת
מִהֶמוֹן הַרְגָּשׁוֹת וְהַשְּׂאִיפּוֹת הָאִידֵאלִיּוֹת, אֲשֶׁר
יֵשׁ בָּהֶן בְּרִכָּה לְיַחֲדִיד וְלְרַבִּים, לְיִשְׂרָאֵל וְלָאָדָם.
לֹא אוֹמֵר עוֹד לְלִבִּי לְהִיּוֹת תּוֹהָה וְשׁוּמָם, אוֹ

סה

הַדְּרִישָׁה הַפְּנִימִית הַזֹּאת, הַצּוֹרְכַת תָּמִיד אֶת
לְבִי – לֹא אֶת הַדְּרִישָׁה הָאֲמִתִּית אֲנִי מְמַלֵּא, כִּי
לֹא אוֹתָן הַמַּחְשָׁבוֹת הַסְּפּוּגוֹת, הַקּוֹרְאוֹת אוֹתִי
לְהַגְלִימַת יְצִירְתָן, אֲנִי מְגַלִּים, רַק אֶת הַדָּן
הַרְחוּק, אֶת צַל-צֵלָן. וְיָמָה אֶעֱשֶׂה? נִכְסְפָה וְגַם
כְּלִתָּה נִפְשִׁי לְחִצְרוֹת אֱלֹהֵי, לְבִי וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ
אֶל אֵל חַי. "אֲזִ אֲמַרְתִּי הִנֵּה-כְּאוֹתִי בְּמַגְלַת-סֶפֶר
כְּתוּב עָלַי. לַעֲשׂוֹת-רִצּוֹנְךָ אֱלֹהֵי חַפְצָתִי,
וְתוֹרְתְךָ בְּתוֹךְ מִעֵי. בְּשָׂרְתִי צִדְקָה בְּקִהְל רַב,
הִנֵּה שְׂפָתִי לֹא אֲכַלֵּא, ד' אַתָּה יְדַעְתָּ". אַתָּה
יְדַעְתָּ, וְרַק אַתָּה יְדַעְתָּ. נֶאֱמַר הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב
וּכְאֲבִי נֶעְכָּר, עַד אֲשֶׁר תִּרְפָּא אֶת כְּאֲבִי, עַד
אֲשֶׁר עַל הַנַּחַל יַעֲלוּ עַל-שְׂפָתוֹ מִזָּה וּמִזָּה
כָּל-עֵץ-מֵאֲכַל, וְהָיָה פְּרִיּוֹ לְמֵאֲכַל וְעֲלֵהוּ
לְתְּרוּפָה, לְהַתִּיר פִּה אֱלֹמִים. וְהַנַּחַל בָּא הוּא
מִהַמְעֵן אֲשֶׁר יֵצֵא מִבֵּית ד' וְהִשְׁקָה אֶת נַחַל

סו